

У корів-дочок бугаїв Таля 658420 з 1/2 часткою спадковості голштинської породи і Гамлета 1573 з 5/8 часткою спадковості голштинської породи, вміст білка був значно нижчий.

Певна особливість спостерігалася у відношенні активності ферментів початкових ланок гліколізу крові в окремих групах корів. Більш висока активність ферментів ФГМ і ГФІ і низька активність ферменту альдолази була в крові корів-дочок голштинських бугаїв та в дочок бугая Мегестра 731 британо-фризької породи. Так активність ферменту ФГМ у крові корів-дочок Аветона 284, Бастера 82, Мегестра 731 складала 8,21 ммоль/л, 8,88 ммоль/л і 10,24 ммоль/л відповідно, а активність ГФІ складала 9,43 ммоль/л, 9,41 ммоль/л і 8,46 ммоль/л. Активність ферменту альдолази була порівняно низькою і складала 4,60 ммоль/л, 4,91 ммоль/л і 2,83 ммоль/л. У групах корів-дочок бугая Таля 658420 і Гамлета 1573 активність ферментів ФГМ складала 7,01 ммоль/л і 6,58 ммоль/л, ГФІ – 4,85 ммоль/л і 7,58 ммоль/л. Активність альдолази була найбільш високою і складала 5,13 ммоль/л і 6,44 ммоль/л.

Проведений аналіз рівня молочної продуктивності в окремих групах корів показав, що високі надой молока були в тих групах, в яких проявилася висока активність досліджуваних ферментів, зокрема найбільш високий надій молока за третю лактацію був у групах корів-дочок голштинських бугаїв Аветона 294 і Бастера 82 та складав 5145,8 кг і 5457,0 кг.

УДК 636.127:636.082

Т.А.ЯБЛОНСЬКА

КОМПОНЕНТИ ГЕНОТИПОВОЇ І ПАРАТИПОВОЇ МІНЛИВОСТІ ВІДТВОРНОЇ ЗДАТНОСТІ КОНЕЙ ВЕРХОВИХ ПОРІД

Миколаївська державна аграрна академія

Репродуктивні ознаки тварин і птиці в значній мірі обумовлені взаємодією генетичних, середовищних і онтогенетичних факторів. Тому виявлення цих компонентів генотипової дисперсії дозволяє визначити напрямки подальшого відбору з метою поліпшення відтворних якостей.

Виходячи з цих передумов, нами вивчено компоненти фенотипової дисперсії однієї з основних репродуктивних ознак коней – виходу ділового приплоду у конематок чистокровної і української верхової порід у 1979–1996 роках в Деркульському, Дніпропетровському, Лозівському та Олександрійському кінних заводах. Методом одно- і двофакторного дисперсійного аналізу визначено генотипові і паратипові дисперсії, що обумовлені породною належністю, часткою крові поліпшуючої породи (чистокровної), віком тварин та кінним заводом, де вивчені породи селекціонуються.

Встановлено, що частка генотипової мінливості в загальній мінливості складає 47,8%. На її компоненти (порода, вік конематок і їх взаємодія) припадає відповідно 4,02, 33,80 і 9,90%. Максимальне значення виходу ділового приплоду – 73,3% – виявлено у молодих (4–6 років) маток української верхової породи. Вплив усіх вивчаємих факторів був високовірогідним. В той же час збільшення частки крові за чистокровною верховою породою веде до

помітного зниження показника виходу ділового приплоду з 84,03% у чистопородних українських конематок до 76,70% у конематок з часткою крові 3/4 за чистокривною верховою.

Виявлено суттєвий вплив факторів породи і кінного заводу на репродуктивні ознаки. Частка впливу заводу склала 3,6%, а породи – 22,9%, вплив цих факторів у комплексі був на рівні 4%. Більш високі показники виходу ділового приплоду отримані в Дніпропетровському кінному заводі (66,86% порівняно з 60,80% в Деркульському), при цьому українські верхові матки в середньому давали до 71,5% ділового приплоду, а чистокровні – значно менше – 56,1%.

Таким чином, українські верхові конематки мають помітно вищий вихід ділового приплоду порівняно з чистокровними, до того ж плодючість українських верхових конематок знижується при збільшенні у них частки крові чистокровної верхової породи. Тому більш ефективно застосовувати помірне прилиття крові поліпшуючої чистокровної породи – на рівні до 3/8. Вплив фактору кінного заводу (рівень годівлі, догляду, напрямку і характер селекційної роботи) теж має суттєве значення для одержання повноцінного молодняку.

Отже, виявлені нами компоненти фенотипової дисперсії вказують на значну генотипову мінливість репродуктивних ознак коней вивчених порід, що свідчить про високу ефективність подальшого відбору на підвищення репродуктивних якостей верхових коней.

УДК 636.2.237.21.034.06

Т.С.ЯЩУК*

ЕКСТЕР'ЄРНО-КОНСТИТУЦІЙНІ ОЗНАКИ ТА ПОКАЗНИКИ ПРОДУКТИВНОСТІ КОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ

Тернопільський інститут агропромислового виробництва УААН

Особливості будови тіла тварин характеризуються співвідношенням певних промірів, як кожна кількісна ознака, суттєво залежать від умов зовнішнього середовища і спадковості. З метою організації управління одержання тварин бажаної якості важно визначити частку кожного з цих комплексних факторів.

Стада агрофірми “Нива” Підволочиського району і ВАТ “Шманьківчики” Чортківського району створені шляхом покращання чорно-рябої худоби голштинськими плідниками вітчизняної і зарубіжної селекції. Для господарств характерна приблизно однакова структура кормової бази та раціони годівлі корів.

Первістки ВАТ “Шманьківчики” Чортківського району переважали своїх ровесниць з агрофірми “Нива” Підволочиського району за надоем на 467 кг (5057кг±100), з практично однаковим вмістом жиру в молоці (3,57 проти

* Науковий керівник – член-кореспондент УААН М.Я.Сфіменко